

Forslag til Forespørgselsdebat om hvilke initiativplaner der skal tages for at bringe det forældede alderdomshjem over hele landet op på en tilstand der svarer til nutidige krav.
(Medlem af Inatsisartut Ruth Heilmann, Siumut)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling)

Tak til medlem af Inatsisartut Ruth Heilmann for forslaget til forespørgselsdebat om hvilke initiativplaner, der skal tages for at bringe landet forældede alderdomshjem op på et nutidigt niveau.

Naalakkersuisut anerkender, at den demografiske udvikling på ældreområdet i samfundet gør, at vi på strengt taget alle niveauer må forholde os til, hvordan vi kan bidrage til, at udviklingen sker under hensyn til de ressourcer, samfundet har til rådighed for området, de ældres individuelle ressourcer, vores kulturelle arv, samt den enkeltes krav og ønsker om en udbytterig og værdig alderdom.

Naalakkersuisut skal erindre om, at ældreområdet, herunder omsorg, pleje og boliger er et kommunalt ansvarsområde og kommunerne er kompenseret for de økonomiske udgifter gennem bloktilskuddet. Kommunalbestyrelsen er i henhold til Landstingsforordning nr. 11 af 30. oktober 1998 om ældreinstitutioner mv. ansvarlig for, at der findes det fornødne antal pladser i de kommunale ældreinstitutioner. Kommunalbestyrelserne skal ligeledes sikre aktivitetstilbud til alderspensionisterne i fornødent omfang.

Denne byrdefordeling bør afspejle sig i vores debat om og behandling af emnet.

Naalakkersuisut er altid positivt indstillet på at indlede og deltage i en dialog med kommuner, KANUKOKA og interesseorganisationer omkring et så væsentligt emne som fremtidens boformer for landets ældregruppe.

I henhold til cirkulære nr. 213 om social udbygning kan Naalakkersuisut yde op til 50 % tilskud til aktivitetsudvidelse med det formål at øge dækningsgraden på ældreinstitutionsområdet. Selvstyret er ifølge cirkulæret ikke forpligtiget til at yde tilskud, når der bygges ældreboliger.

I indeværende år har Naalakkersuisut indstillet til Inatsisartuts Finansudvalg, at der blev ydet tilskud til udvidelse af plejehjemmet i Sisimiut, alderdomshjemmet i Qaanaaq, udbygning af ældreinstitutionen i Aasiaat, et dementcenter i Ilulissat samt et byggeri af et plejehjem i Qaqortoq.

Anlægsprojekterne, der er prioriteret i 2011, er således fordelt i de fire kommuner og forventes gennemført i perioden 2011 – 2014.

Samlet set er anlægspuljen på ældreområdet i finansloven nu disponeret, hvilket netop har til formål at forbedre boligforholdene for de ældre borgere, som ikke bor i egen bolig.

Det er en kendt sag, at den demografiske udvikling i de kommende år vil medføre, at antallet af alderspensionister vil øges markant. En udviklingstakt der er sammenlignelig med alle øvrige velfærdssamfund.

Naalakkersuisut er af den opfattelse, at landets borgere skal bo i egen leje- eller ejerbolig længst muligt. Omvendt skal de ældre her i landet også kunne tilbydes en passende ældrebolig, når den enkeltes ressourcer ikke længere rækker til at forblive egen bolig.

De kendte boligformer der i dag tilbydes ældre, er alle boligtyper der henvender sig til en bredt sammensat ældregruppe. Men ældregruppens krav er næppe statiske og vi må forvente, at ældregruppen over tid vil fremføre nye ønsker og krav til den måde, de skal bo på under deres pensionisttilværelse.

Det er essentielt at diskutere både mulige typer af ældreboliger, men også hvor de ældre i fremtiden vælger at slå sig ned.

Pleje- og alderdomshjem og ældreboliger samt ældrekollektiver vil angiveligt fortsat være relevante boformer for ældre fremover, men det kan f.eks. også tænkes, at der vil være et stigende behov for større institutionsenheder i de største byer kombineret med fleksible boformer. Det kan være, vi skal fokusere mere på individuelle ældreboliger med nem adgang til de servicetilbud, ældre efterspørger.

Måske kommer vi på sigt til at se mindre ældregrupper, der i fællesskab definerer egne ønsker og i privat regi opfører en række private boliger med tilhørende fællesfaciliteter – en slags ”ældrekollektiver”, som er kendt fra Danmark.

Naalakkersuisut har den opfattelse, at mulighederne er mangfoldige, skønt økonomien skal kunne følge med idéerne. Debatten her kan være startskuddet til, at vi i samarbejde med alle interessenter får udarbejdet en af en national plan for ældreområdet, herunder en samlet boligudbygningsplan for ældreområdet. Udarbejdelsen af en sådan plan bør ske i et samarbejde mellem Selvstyret og kommunerne med inddragelse af de aktører, der har viden og interesse i ældreområdet.

Det skal i denne forbindelse oplyses, at Naalakkersuisut agter at fremlægge en ældrestrategi i 2012, hvilket er i tråd med ”Redegørelse om opfølgning på Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning”, som skal debatteres lidt senere på EM 2011.

Det vil være et mål at sikre et så højt serviceniveau for alle ældre borgere som muligt. Ligeledes skal der tages initiativer til at sikre, at alle er selvhjulpne så længe som muligt. Ikke kun for at, begrænse udgifterne, men for at give den enkelte størst mulig livskvalitet.

Derfor finder Naalakkersuisut, at en debat af ældres boligformer, i respekt for byrdefordelingen mellem kommuner og Selvstyret er meget gavnlig. Med disse ord ser Naalakkersuisut frem til en spændende og konstruktiv debat.